

A kreatív iparágak szinergiáinak feltérképezése Szlovákiára és Magyarországra

SZAKÁLNÉ KANÓ IZABELLA, SLÁVKA KLASOVÁ

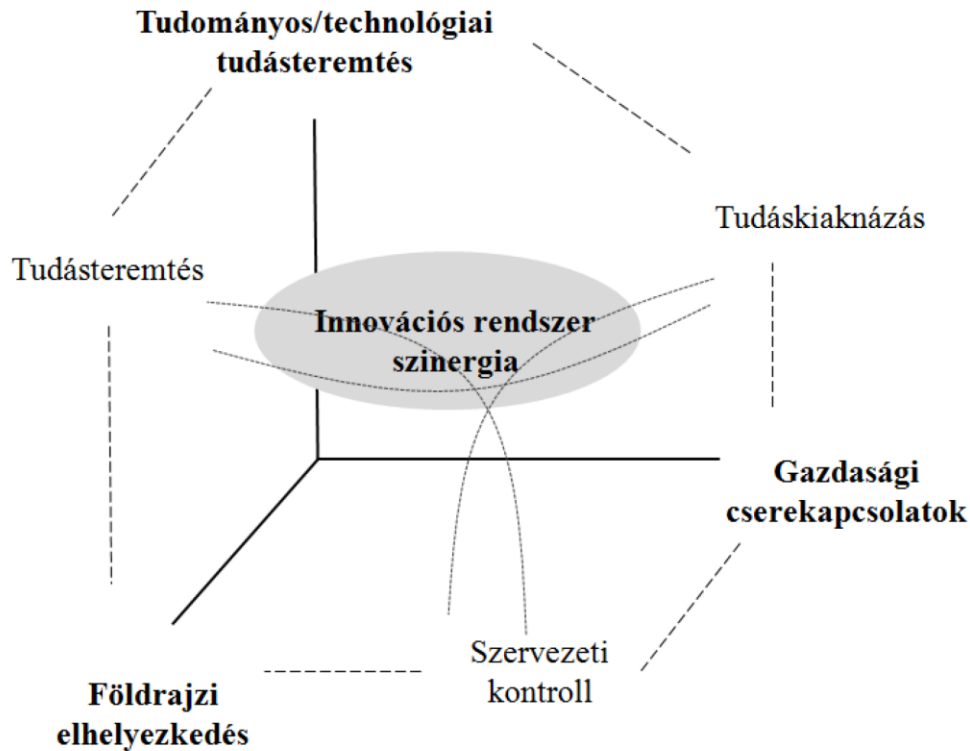
Motiváció

- ▶ Magyarország és Szlovákia hasonló fejlődési háttér:
 - ▶ Történelmi szempont;
 - ▶ A vizsgált időszakban átmeneti gazdaságok.
- ▶ Tudásbázisok jelentősége:
 - ▶ Regionális innovációs rendszer összetétele;
 - ▶ Ezáltal a régió externális sokkokra adott válaszaiban megjelenő rugalmasság.
- ▶ A szimbolikus tudásbázis fontossága:
 - ▶ A gazdasági fejlődésben betöltött szerep;
 - ▶ A gyors változásokra való reagálásban kulcsfontosságú.

Tartalom

- ▶ Az innovációs rendszerek komplex elemzési modellje:
 - ▶ Tudásteremtés;
 - ▶ Tudás-kiaknázás;
 - ▶ Szervezeti kontroll;
- ▶ A szimbolikus tudásbázis;
- ▶ A kreatív iparágak lehatárolása;
- ▶ Eredmények:
 - ▶ A szinergia alakulása 1998-2014 között a két országban;
 - ▶ A megyék szerepe;
 - ▶ A kistérségek szintje;

Az innovációs rendszerek komplex elemzési modellje

Három dimenzió mentén mérjük a bizonytalanságot:

- ▶ a cégek földrajzi elhelyezkedése (település),
- ▶ szervezeti méret (alkalmazottak száma) és
- ▶ technológia (TEÁOR kódok).

A három dimenzió páronkénti bizonytalanságcsökkenése:

- ▶ Gazdasági előny és technológiai tudás: **Tudás-kiaknázás**
- ▶ Földrajzi hely és technológiai tudás: **Tudásteremtés**
- ▶ Gazdasági előny és földrajzi hely: **Szervezeti kontroll**

Az innovációs rendszerek komplex elemzési modellje

- ▶ **Entrópia:** információelméletben: bizonytalanság mértéke, nálunk az egyes dimenziókban a változatosság mérőszáma.

$$H_G = \sum_{i=1}^N p_i \log_2 \left(\frac{1}{p_i} \right)$$

$$H_T = \sum_{i=1}^M p_i \log_2 \left(\frac{1}{p_i} \right)$$

$$H_O = \sum_{i=1}^L p_i \log_2 \left(\frac{1}{p_i} \right)$$

$$H_{GT} = \sum_{i=1}^N \sum_{j=1}^M p_{ij} \log_2 \left(\frac{1}{p_{ij}} \right)$$

$$H_{GO} = \sum_{i=1}^N \sum_{j=1}^L p_{ij} \log_2 \left(\frac{1}{p_{ij}} \right)$$

$$H_{TO} = \sum_{i=1}^M \sum_{j=1}^L p_{ij} \log_2 \left(\frac{1}{p_{ij}} \right)$$

$$H_{GTO} = \sum_{i=1}^N \sum_{j=1}^M \sum_{k=1}^L p_{ijk} \log_2 \left(\frac{1}{p_{ijk}} \right)$$

- ▶ **Szinergia:** a bizonytalanság csökkenése.

Párok esetében:

$$T_{XY} = H_X + H_Y - H_{XY}$$

Három dimenzióra (ha T_{GTO} negatív).

$$T_{GTO} = H_G + H_T + H_O - H_{GT} - H_{GO} - H_{TO} + H_{GTO}$$

A szinergia felbontása

$$T_{\text{Települések közötti}} = T_{\text{Megyék közötti}} + T_{\text{Megyei belső}} + T_{\text{kistérségi belső}}$$

A földrajzi dimenzió

települések

megyék

kistérségek

települések

Számítási mód

ország

ország

Megyei
értékek
átlaga

Kistérségi
értékek
átlaga

A szimbolikus tudásbázis

	Analitikus tudásbázis (tudományalapú)	Szintetikus tudásbázis (műszaki alapú)	Szimbolikus tudásbázis (művészetalapú)
Tudásteremtés célja	Új tudás teremtése a természet rendszeréről tudományos törvények alkalmazásával, know-why	Meglévő tudás új módon való alkalmazása vagy kombinálása, know-how	Meglévő tudás új módon való újrakombinálása, új jelentés, vágy, esztétika, immateriális javak, szimbólumok, imidzsek létrehozatala, know-who
Tudás fejlesztése és alkalmazása	Tudományos modellek, deduktív	Probléma-megoldás, egyedi gyártás, induktív	Kreatív folyamat
Szereplők	Kutatói egységeken belüli és közötti együttműködés	Interaktív tanulás fogyasztókkal és beszállítókkal	Tapasztalatszerzés stúdiókban, projekt team
Tudás típusa	Nagymértékben kodifikált tudás, magas absztrakció, egyetemes tudás	Részben kodifikált tudás, tacit tudás fontos szerepe, kontextus függő	Tacit tudásra épít, fontos az interpretáció, kreativitás, kulturális tudás, nagymértékben kontextus függő
Innováció típusa	Jellemzően radikális innováció	Legfőképpen fokozatos innováció	Alkalmanként radikális innováció, főként a meglévők újrakombinálása
Térbeli eloszlás	Viszonylag állandó helyen vannak	Jelentős mértékben változik	Igen változó helyen vannak
Eredmény	Gyógyszerfejlesztés	Gépipar, mérnöki tevékenységek	Kulturális termékek, design, márkák

Forrás: Vas (2014), Asheim (2005) alapján

A kreatív iparágak lehatárolása

- ▶ Film-, videogyártás
- ▶ Film-, video terjesztés
- ▶ Mozgóképvetítés
- ▶ Rádió-televízió műsorszolgáltatás
- ▶ Alkotó és előadóművészet
- ▶ Máshova nem sorolható egyéb szórakoztatás
- ▶ Hírügynökségi tevékenység
- ▶ Mérnöki tevékenység, tanácsadás
- ▶ Hirdetés
- ▶ Fényképészet
- ▶ Hangfelvétel-kiadás

Időszak	Ország	A területi egységekben található mintabeli vállalatok átlagos száma			A mintabeli vállalatok száma
		NUTS3 (Kraj/Megye)	LAU1 (Okres/Kistérség)	LAU2 (Obec/Település)	
98-02	Szlovákia	1011	126	7	9102
02-06		1522	190	11	13696
06-10		2175	272	16	19571
10-14		2700	338	20	24304
98-02	Magyarország	420	48	5	8396
02-06		769	88	10	15388
06-10		984	112	12	19681
10-14		1142	131	14	22843

Térfelosztás

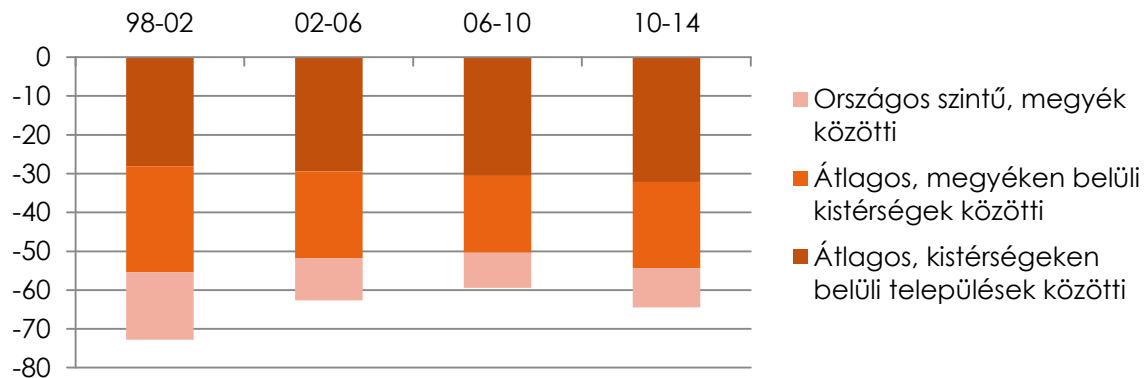
Térfelosztási szint	A területi egységek száma		A főváros felosztása	
	Szlovákia	Magyarország	Szlovákia	Magyarország
NUTS3 (Kraj/Megye)	9	20		
LAU1 districts (Okre/Kistérség)	72	175	5	23
LAU2 (Obec/Település)	1221	1581		

Eredmények

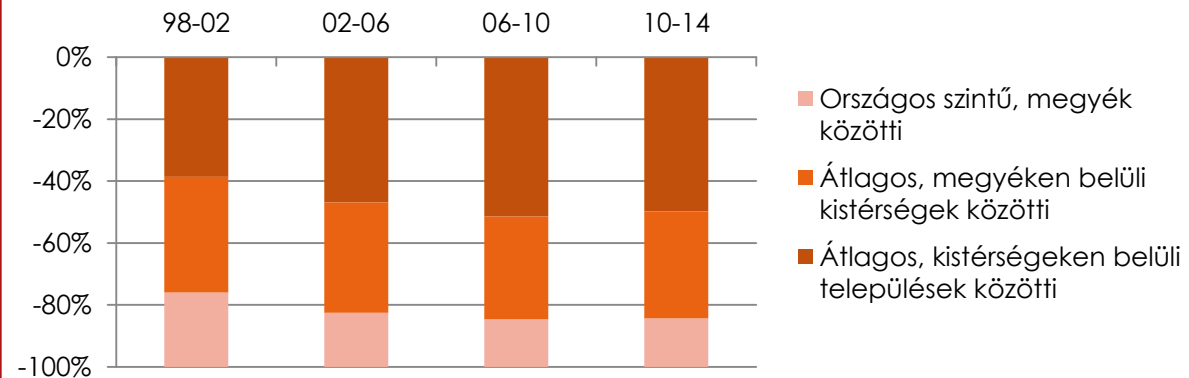

A szinergia (T_{GTO}) alakulása 1998-2014 között a két országban (millibit, %)

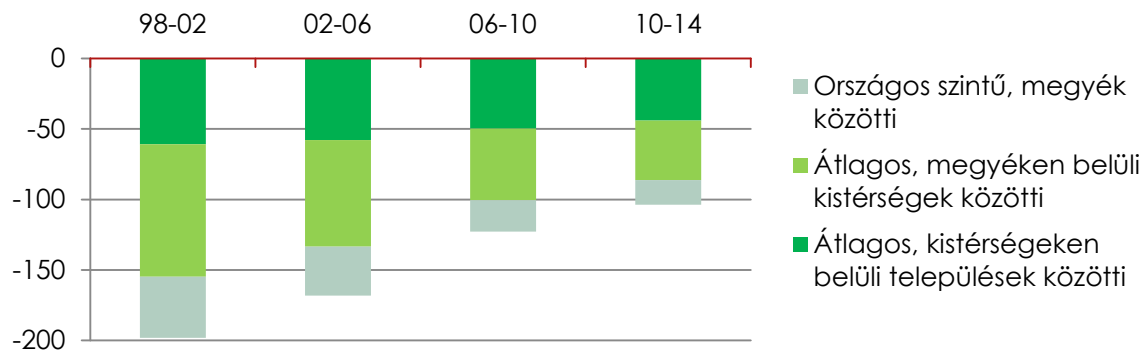
Interakciós értékek Magyarországra

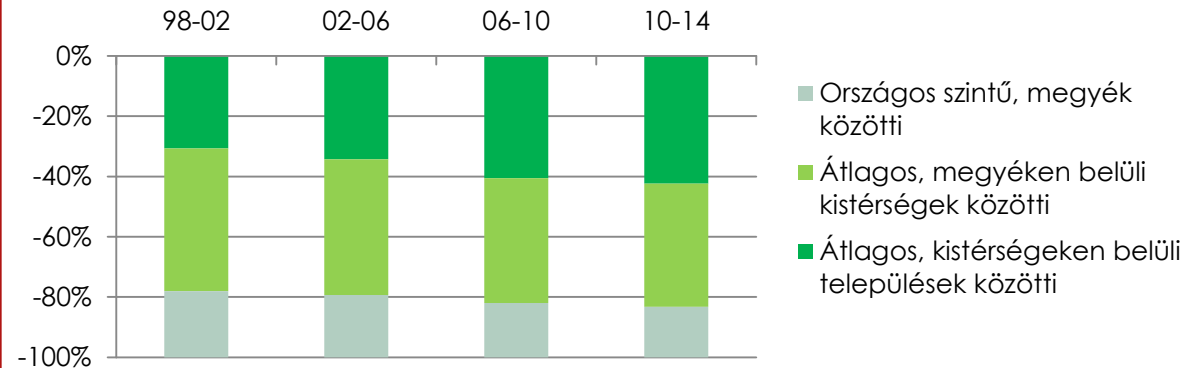
Az interakció megoszlása Magyarországra

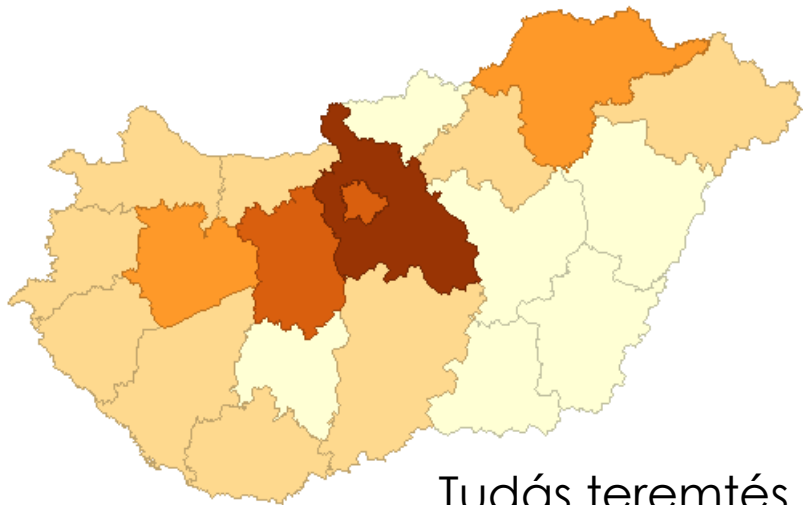
Interakciós értékek Szlovákiára

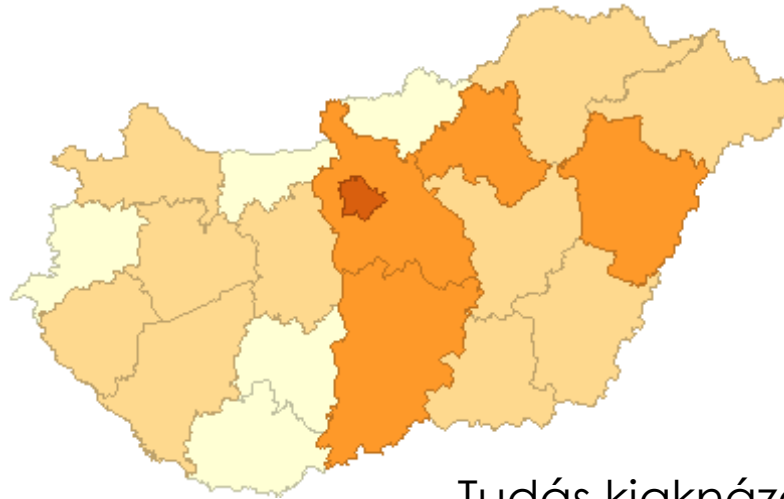
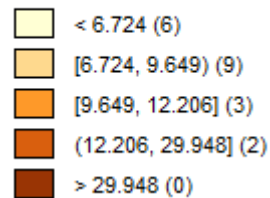
Az interakció megoszlása Szlovákiára

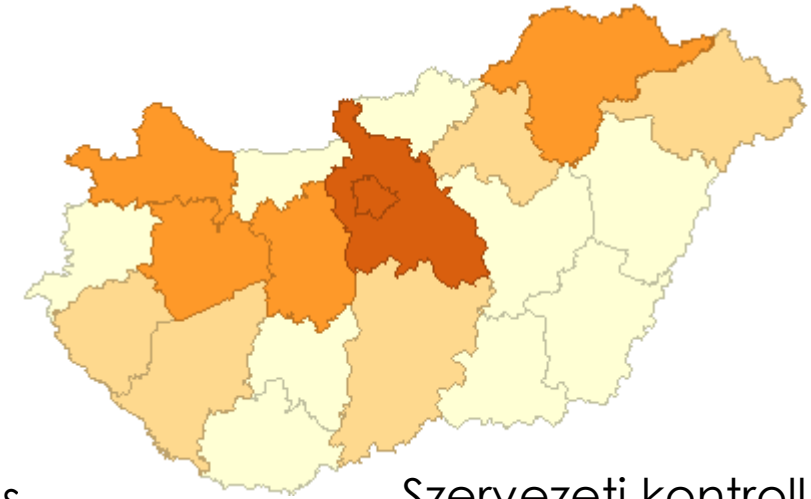
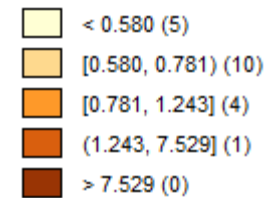
A megyék szerepe, Magyarország, 2010-2014

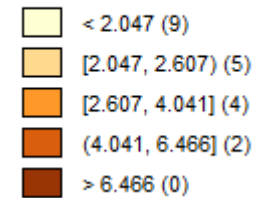
Tudás teremtés

Tudás kiaknázás

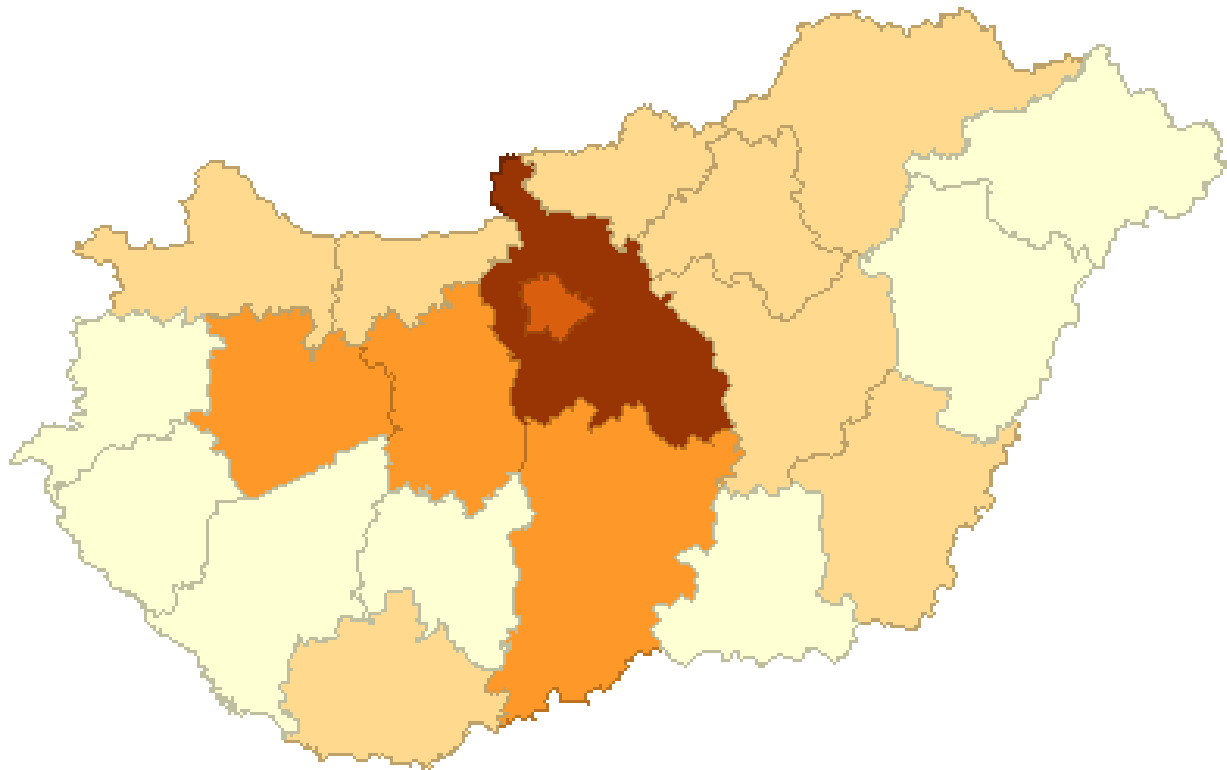

Szervezeti kontroll

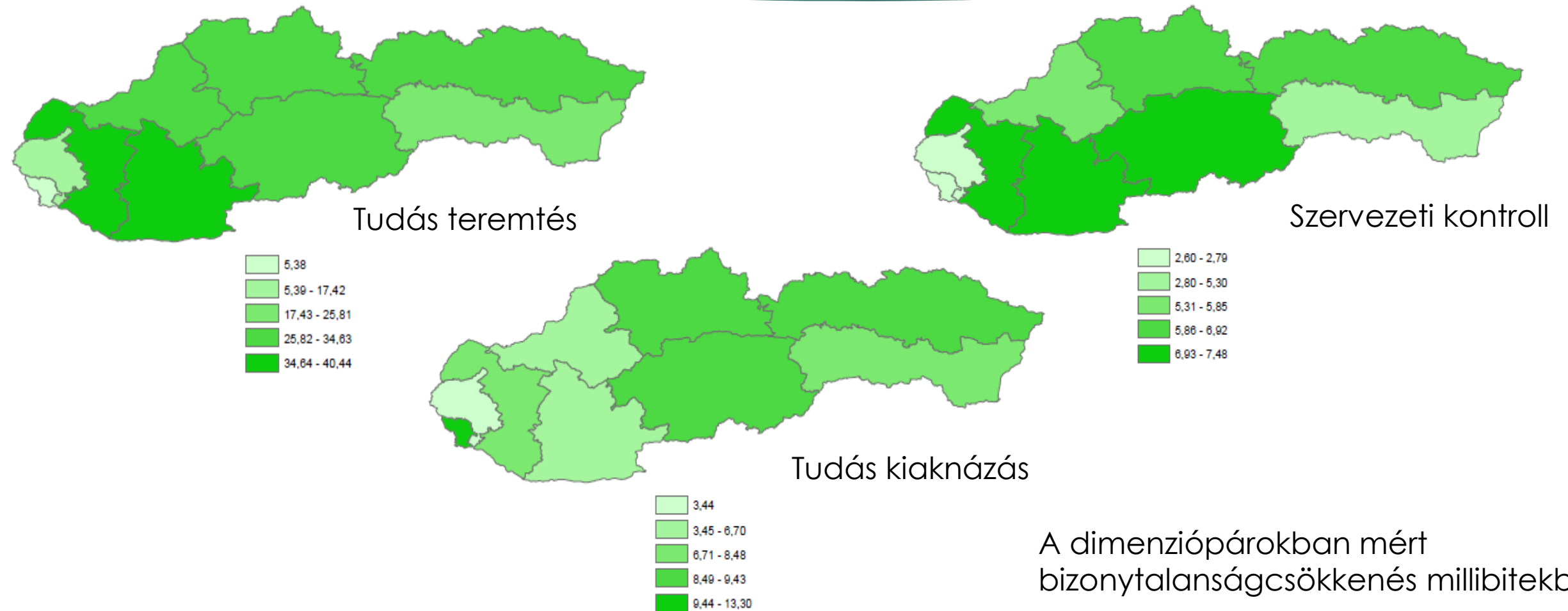
A dimenziópárokban mért bizonytalanságcsökkenés millibitekben.

A szinergia, magyar megyék, 2010-2014

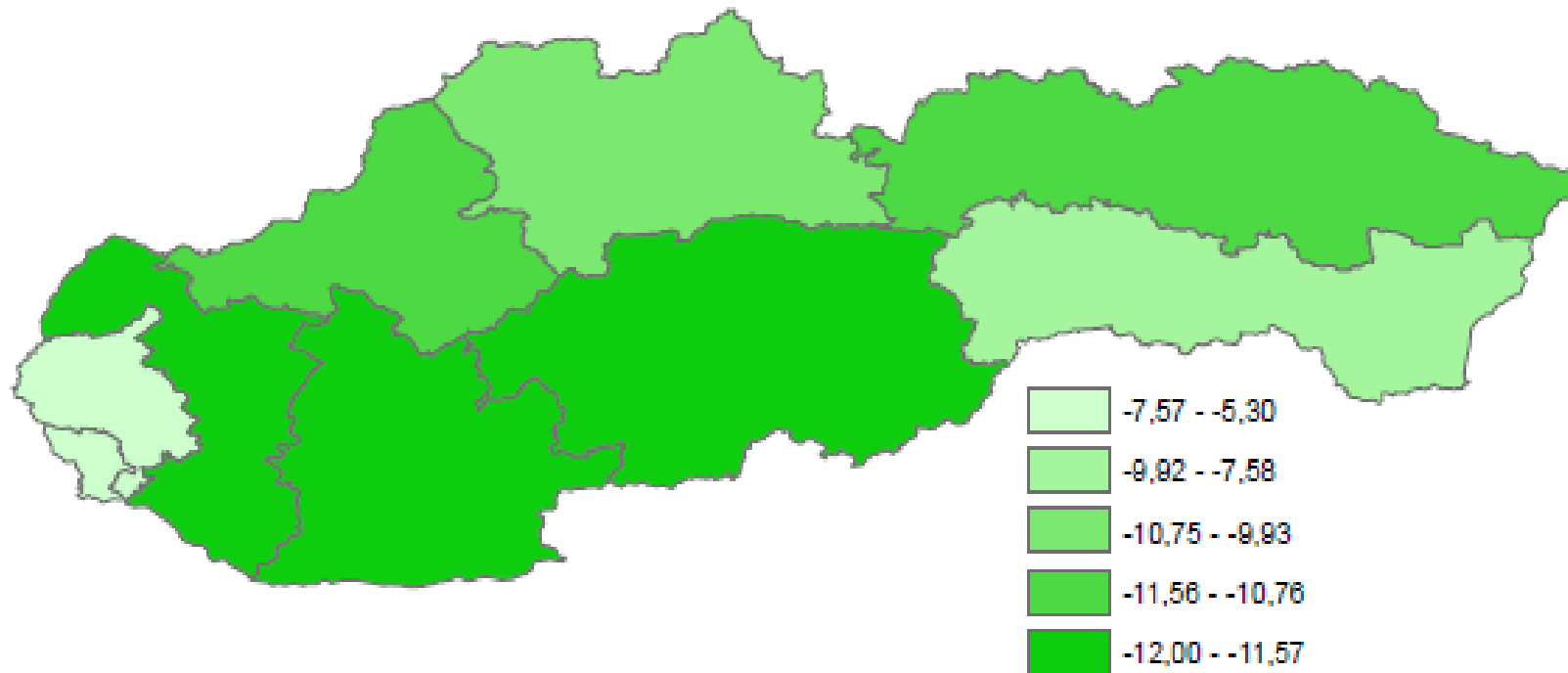

Megye	Hozzájárulás a szinergiához (mbit)
Pest	-14,82
Budapest	-11,55
Veszprém	-2,67
Fejér	-2,57
Bács-Kiskun	-2,14
Komárom-Esztergom	-1,99
Békés	-1,94
Győr-Moson-Sopron	-1,93
Borsod-Abaúj-Zemplén	-1,88
Jász-Nagykun-Szolnok	-1,82
Baranya	-1,78
Heves	-1,49
Nógrád	-1,10
Hajdú-Bihar	-1,10
Vas	-1,09
Zala	-1,04
Csongrád	-0,99
Szabolcs-Szatmár-Bereg	-0,89
Tolna	-0,87
Somogy	-0,79

A megyék szerepe, Szlovákia, 2010-2014

A szinergia, szlovák megyék, 2010-2014

Megye	Hozzájárulás a szinergiához (mbit)
Banska Bystrica	-12,0018
Trnava	-11,7547
Nitra	-11,5718
Presov	-11,1439
Trencin	-10,7551
Zilina	-9,92592
Kosice	-7,57928
BratislavaO	-6,29116
Bratislava	-5,30108

A kistérségek szintje, Magyarország

2010

Kistérség	Hozzájárulás a szinergiához (mbit)
Budapest	-11,55
Ráckevei	-1,65
Szentendrei	-1,32
Pilisvörösvári	-1,26
Budaörsi	-1,21
Monori	-0,77
Gödöllői	-0,74
Váci	-0,66
Tatabányai	-0,60
Győri	-0,58
Miskolci	-0,52
Pécsi	-0,51
Dabasi	-0,48
Kecskeméti	-0,46
Érdi	-0,45
Veresegyházi	-0,42
Ceglédi	-0,38
Dunakeszi	-0,38
Gárdonyi	-0,35
Egri	-0,35

A járások szintje, Szlovákia

2010

Járás	Megye	Hozzájárulás a szinergiához (mbit)
Bratislava	Bratislava	-5,30
Prievidza	Trencin	-1,86
Senec	BratislavaO	-1,77
Malacky	BratislavaO	-1,75
Dunajska Streda	Trnava	-1,73
Nitra	Nitra	-1,71
Galanta	Trnava	-1,67
Pezinok	BratislavaO	-1,62
Nove Zamky	Nitra	-1,56
Trnava	Trnava	-1,43
Komarno	Nitra	-1,38
Levice	Nitra	-1,35
Poprad	Presov	-1,26
Zvolen	Banska Bystrica	-1,19
Trencin	Trencin	-1,16
Košice – okolie	Kosice	-1,09
Banska Bystrica	Banska Bystrica	-1,00
Zilina	Zilina	-1,00
Spisska Nova Ves	Kosice	-0,82

Következtetések

- ▶ A kreatív iparágak szinergiája a vizsgált időszakban mindkét országban csökkent.
- ▶ A lokális szinten jelentkező szinergia egyre nagyobb részét tette ki az összes szinergiának mindkét országban.
- ▶ A 2010-2014 közötti időszakban a szinergia elsősorban lokális, másodsorban regionális, legkisebb részben pedig országos szinten jelentkezett mindkét országban.
- ▶ A lokális szinten jelentkező szinergia elsősorban a fővárosokban, illetve azok környezetében található kistérségekben/járásokban jelentkezett.
- ▶ A regionálisan kimutatott szinergia Szlovákiában a fővárosban és a környezetében nem volt jelentős.
- ▶ Magyarországon viszont Budapesten és Pest megyében jelentkezett a legnagyobb mértékű bizonytalanságcsökkenés.

Köszönöm a figyelmet!

kano.izabella@eco.u-szeged.hu

Slavka.klasova@gmail.com